B. S. T.

DISPUTATIO MEDICA

ÆGRUM HÆMORRHOIDIBUS DOLENTIBUS ET IMMODICIS LABORANTEM

exhibens,

Quam

SUB PRÆSIDIO

EXCELLENTISSIMI ET EXPERIENTISSIMI

DN. GEORGII WOLFFGANGI WEDELII,

MED. DOCT. THEOR. P. P. MED. DUC. SAX. S. R. I. ACAD. NATUR. CURIOS. ADJUNCTI,

Dn. Præceptoris, Promotoris & quondam Hospitis sui omni observantiæ cultu æternum devenerandi,

IN AUDITORIO MEDICO

publicæ eruditæque Philiatrorum disquisitioni exponit

RESPONSURUS AUTOR

JOHANNES FRIDERICUS ECKHARDUS,

HALA-SVEVUS,

ad diem Mart. Anni M DC LXXIX.

JENÆ

LITERIS SAMUELIS KREBSII.

PROOEMIUM.

Audet vitalis microcoſmi ſuccus ſuis limitaneis terminis, quibus ceu parietibus alluens continetur, curioſè à naturâ cuſtoditus, non minus ac in macrocoſmo fluidum ſolido, mare terræ ambitu coercetur. Ut verò è cryptis vivida promptè proſilit unda, ſeu poroſioribus arenarum canalibus eò invitata, ſeu concamerationibus profundis exitu commodiori dato; ita quoque ſi exundet ſangvis, illis potiſſimum locis impetu facto vel proruit vel colligitur, quæ fornicata, teneriora & profundius ad viſcera abditam ſternunt vitam.

Caput per nares; pulmo, ventriculus, lien per os; meſenterium & reliqui infimæ culinæ miniſtri per hæmorrhoides ſeorſim protrudere obſervantur ſanguinem, quin tota maſſa ſanguinea per easdem vias modò criticè, modò ſymptomaticè affectat exitum, & ſecundum naturam penitus ex utero in fœminis ſtato tempore, ſtato pondere exit.

Mittimus hac vice alias illuviei hujus latebras, ſolæ ad ſe nos vocant jam hæmorrhoides, aureum flumen æmulantes, ſi bene procedant, & germanam attendere velimus nomenclaturam. Nulla æquè ſanguinis ſcaturigo totidem experitur ſymptomata, quàm infima hæc ipſa, adeò & tumores & dolores, & centena alia inde propullulant.

Dum verò aggredimur duo horum præcipua, quæ reli-

quorum omnium instar esse possunt, divinum veneramur Numen, ut omnia feliciter cedant.

I. N. J.

HISTORIA.

VIr 45. annorum, temperamenti melancholici, habitus gracilioris, facie luridâ, doloribus hypochondrii sinistri dudum afflictus, & ulceribus ac tumoribus pedis ejusdē lateris laborans, cibis salitis, piperatis, frequenter usus, pilulas etiam aloeticas crebrius assumere solitus, cum aëre hyemali equo fortius vectus domum, plenus irarum ob adversam fortunam, rediisset, sentit circa plenilunium post depositas alvi sedes stillare guttatim sangvinem & chartam maculare, (non insvetum verò ipsi fuit etiam menstruatim pati hæmorrhoides) hinc dolores circa anum accrescere cum levi tenesmo, digitis tandem prominere tuberculum molle indolens, idque jam per aliquot septimanas. Fluxus sangvinis per vices continuat, tumor verò post duriorum scybalorum dejectionem præcipuè extuberat inæqualis, ut sæpe nec sedere nec decumbere vel stare valeat. Erumpente tandem graviori sangvinis impetu vires atteri observat, & procidere alvum ratus petit consilium.

RESOLUTIO.

ÆGrum noſtrum hâc hiſtoriâ propoſitum hæmorrhoidibus laborare nemo exploratis ſupra poſitis circumſtantiis negabit.

Cum verò hæmorrhoides, ad ſymptomatum excretorum vel retentorum claſſem ſpectantes, miſſis aliis quamplurimis differentiis à magnitudine, numero vel loco, origine & figurâ &c. deſumtis, diſtinguātur principaliter in cœcas & apertas, illas dicendo, quod ſine, has verò quod cum ſangvinis excretione fiant, ideò nobis explorare incumbit, ad quamnam ſpeciem hæ noſtræ, de quibus jam agendum, hæmorrhoides ſint referendæ.

Dicimus ergò ægrum noſtrum pati hæmorrhoides modò apertas & tantùm non immodicas, modò tumentes & dolentes. Neque enim infrequens eſt, ubi ſemel ad hanc lacunam mittere conſvevit magis ſangvinem archéus, pro diversâ ejus φύσει, acrimoniâ & ſtatu alterutrum evenire.

Affectus hujus præſentiam confirmant.

I. ESSENTIALITER INHÆRENTIA ſeu παθογνωμονικά, qualia ſunt ſangvinis profluvium ex vaſis, potiſſimùm internis, ani dejectiones excipiens, & magnus dolor ac tumor, quæ manifeſtè & infallibiliter eum adeſſe patefaciunt.

II. ESSENTIALITER CONSEQUENTIA idem revelant, & quidem ex *actionibus læſis vitalibus* proſtratio virium; *animalibus* dolor & levis teneſmus; *qualitatibus mutatis*, facies lurida; in *excretis*, hæmorrhagia &c.

III. CAUSÆ PRÆGRESSÆ etiam aſſentiuntur, nimirum ciborum ſalitorum atque piperatorum, nec non pilularum Francofurtenſium frequens uſus, ut & animi ac corporis motus exceſſivus, aërque hyemalis, quas in ſequentibus latius explicabimus.

IV. SIMILITUDO quoque idem teſtatur, cum, tali modo decumbentes hoc affectu laborare, lippis quoque & tonſoribus notum ſit.

SUBJECTUM PRINCIPALE ſunt vaſa ſangvifera, tum venæ, tum arteriæ ſedales. Duplices autē ſunt arteriæ & venæ, vel externæ vel internæ. *Arteriæ externæ* ſunt pars hypogaſtricæ, quæ ab iliacâ, è ramo arteriæ magnæ, infimo ventri dicato, conſurgente provenit; *internæ*

verò ſunt arteriæ meſenterica inferioris propaginis, inteſtinum rectum irrigantes. *Vena externa* eſt propago venæ hypogaſtricæ, quæ eſt ramus iliacæ à trunco venæ cavæ deſcendente productus; *interna* ſurculus eſt rami meſenterici à porta prodeuntis. Vid. *Dn. D. Fromann. tr. de hæmorrhoidib. probl. VI. pag. 22.* Utut verò in extimis partibus, ubi in tenuia filamenta fatiſcunt vaſa, recluſo pariete & ſepimento membranaceo, non exactè ſemper definiri poſſe videatur, utrū arteriæ, an venæ magis affectæ ſint, cum oſcillis promiſcuè reſeratis affluxus & refluxus legitimè fieri nequeat; ex legibus tamen circulationis claret, arterias reſpectivè magis in culpâ eſſe, quæ ſcilicet continuò adducunt ſangvinem à corde, ceu centro, ad circumferentiam totius.

MINUS PRINCIPALE conſtituimus hypochondria, lienem cumprimis & meſenterium, imò adæquatè totum corpus, quatenus in eo cauſa morbifica continetur & alitur.

CAUSA IMMEDIATA hujus mali, quoad fluxum quidem, archéi eſt ad expellendum irritatio, & conſequenter vaſorum ſangviferorum in podice per ἀναςόμωσιν apertio; quoad tubercula verò ſubſiſtentis ſangvinis diſtenſio.

MEDIATAM PROXIMIOREM verò quoad *eſſentiam* ſtatuimus ſangvinem & ſerum, quæ ut omniū fere morborum cauſa, ita & hic optimo jure accuſantur. Sangvis inprimis melancholicus, ſeu potius atrabilarius communiter ſic dictus memorandus venit, ſtimulis ſalinis acribus pollens & irritare & diſtendere aptis.

Helmontii aſſecla *Fr. Oſwaldus Grembſius in arbore integra & ruin. homin.* ſcribit, fluxum hæmorrhoidalem fieri, ſi fel & pylorus non benè conſentiant, vel ſi transmutata ſextæ digeſtionis transferantur in primam, tùm contingere ejusmodi fluxus hæmorrhoidales.

Tachenius ſuum alkali & acidum; *Sylvius* & *Græffius* humoris pancreatici vitium accuſant.

Quoad *modum eſſendi* hi humores vitioſi peccant 1. *quantitate*, quatenus nimirum abundant in toto corpore, ut etiam ex ulceribus & tumoribus pedis ſiniſtri lateris apparet, unde natura gravata eosdem ad inteſtinum rectum defert.

2. *Qualitate*, dum noxia in iis deprehenditur poteſtas, & acrimonia ſalſa inteſtinum rectum vellicans, hinc & teneſmum excitans.

3. *Mo-*

3. *Motu* tùm *generationis*, tùm *locali*. Generata fuit prava ista materia in corpore toto, inprimis in visceribus sangvinis depurationi destinatis, in specie verò quod lien, cujus officium est, recentiorum plerorumq; effato, sangvinem à corde transmissum insito suo fermento ulteriùs coquere, ejusque crassiores partes ad feliciorem in ordinariis naturæ emunctoriis separationem perficiendam elaborare ac disponere, suo munere ritè fungi & debitam sangvini consistentiā fœnerari non potuerit. Hinc recrementosæ istæ partes p. n. salinæ in sangvine cumulatæ, & in aliis visceribus, quorum hasce secernere officium erat, ad sequestrationem ineptæ, faciunt ut cæteræ partes malè nutriantur; hinc facies decolor, affectus hypochondriacus, & centena alia gignantur mala. Non minùs in arteriis sedalibus, à loco, in quo finiuntur sic dictis, motum concepére peregrinum, partim dilatatis vasorum crispaturis stagnando, partim, reseratis eorundem osculis, ἀθρόως effluendo.

Nequè mirandum adeò est in scorbuticis, hypochondriacis, melancholicis, maniacis & similibus, adeoq; & in nostro ægro, fluxum hujusmodi hæmorrhoidalem contingere, si cogitemus consvetâ methodo partem mandantem, recipientē, modum & vias. Videmus sanè in fœminis totum corpus ὀργασμῷ in massâ sanguineâ concepto in menses ordinariè exsolvi; in capite redundante sangvine nares hæmorrhagiâ stillare, redundante eodem versus pulmones, ventriculum, renes decubitu illo suo exitum ambire diversum, seu onere isto suo, seu acrimoniâ, seu motu vitiato facessat negotium. Merito ergò jure dicemus PARTEM MANDANTEM esse hypochondria, plurimis vasis prædita, plurimo sangvine. Non mirandum hinc non contentum æquè esse sangvinem his spatiis, sed regurgitare sæpiùs inducto ὀργασμῷ præsentibus obstructionibus, ut decumbat in glandosis & torosis his ani partibus, quæ PARS sunt RECIPIENS, debilis natura, debilis affrictu & aliis fluxū ad hanc lacunam quasi invitantibus, adeòq; ad recipiendum aptissima. VIAS jam suprà memoravimus. MODUM verò etiam stante circulatione commodè per ὦσιν & ἕλξιν definimus, ut hoc pacto innuamus plus affluere quàm refluere, læsam esse proportionem in pondere, mensuràque huc distribuendi sangvinis, unde facilè reliqua vitia consurgunt.

EX CAUSIS MEDIATIS REMOTIORIBUS NATURALIBUS memorandum TEMPERAMENTUM MELANCHOLICUM, & HABITUS CORPORIS gracilior, quæ ambæ hunc hoſpitem libenter quoque ſuſcipiunt.

E numero rerum neceſſariarum, aliàs non perperam NON-NATURALIUM dictarũ conſiderandus eſt AER, qui ut tempore hyemali eſt concentratior & aquoſior, ita humiditates & fluxiones humorum auxit, &, ad centrum ſuum calorem cogens magis, motum inteſtinum majorem effecit.

Nec minimum momentum contulit CIBUS, quo uſus eſt, inconveniens, piperatorum & ſalitorum eſu delectatus, qui ſangvinem fervidiorem & acriorem reddidit, ad fluendum & ſtimulandum poſtmodum magis aptum.

Sic & inſignem anſam præbuit uſus crebrior pilularum Francofurtenſium aloën recipientium, quæ ob ſtimulandi proprietatem & acrimoniã conjunctã ſangvinem fervidiorem reddentes, oſcula venarum reſerant & non ſine aliquâ fermentatione ſingulari maſſæ ſangvineæ inductâ ad excretionem ſangvinis invitant, de quo vid. *Frid. Hoffmann. M.M. l.1.c.VIII.p.80.* Unde & experientiam docere inquit *Sebizius diſp. de purg. ultim. quæſt. 5.* quibus ſedis venæ, quas hæmorrhoidales appellant, turgent, aut aperiuntur, vel minima aloës ſumtâ portiunculâ aut tumefieri aut recludi. Et *Fallopius* ſcribit, toties ſe fluxum hæmorrhoidum procitaſſe, quoties aliquot ſaltem vicibus aloën dediſſet. Videmus etiam eos qui aloë frequenter utuntur, in hæmorrhoides incidere, & mulieribus ſuppreſſa menſtrua illius aſſumtione evocari poſſe compertum eſt. Cum verò effectus hic certus ſit, & in noſtro ægro aloes uſus non parum ad teneſmum & fluxũ hæmorrhoidalem contulerit, illud ſaltim hoc loco tangemus, quod aloe id cum aliis purgantibus, quæ ſalino-ſulphureum principium magis habent panſum, habeat commune, & tùm hâc ratione, tùm deterſione inteſtinorum & bili ſtimulum addendo id præſtet.

MOTUS quoque ille nimius ab equitatione ſuccuſſoriâ particularum heterogenearum exagitationem promovit, & corpus ad hoc malum ſuſcipiendum magis idoneum reddidit, unde & plures hunc affectum hoc modo ſibi conciliaſſe obſervavit *Reiner. Solenander ſect. IV. Conſ. XX.*

In Excretis memoranda est consvetudo naturæ & fluxus hæmorrhoidalis singulis mensibus accidens, qui ante viam fecit tritã, ut posteà humores inhærentes eò faciliùs & commodiùs ad anum deferri potuerint.

Animi pathemata adversâ fronte occurrentia hic quoque summo jure accusari queunt. Quippe ira, quâ correptus fuit, spiritus in vasis sangviferis inflammans, sangvinem in motum ciens, humores exagitans affectum nostrum insigniter promovit.

Ex præternaturalium causarum classe *dolor hypochondrii sinistri* diu affligens, præire & comitari, quin causari affectum ut in aliis solet, ita etiam in nostro ægro attendendus est, sive innuens intestinorum, coli cumprimis, sive partium musculosarum spasmodicam tensionẽ, seu, quod credibilius in nostro casu est, obstructa vasa in parenchymate lienis, quem sæpissimè hoc symptoma ciere, exempla in praxi testantur non infrequentia. Sic & *ulcera* & *tumores* pedis notant sangvinem vitiosum ac partibus conservandis ac nutriendis ineptũ, ut adeò & in nostro ægro assertum è praxi natum valeat, hæmorrhoides cacochymiæ biliosæ & scorbuticæ maximè esse indices, & sanitatem non adeò firmis niti grallis.

Positâ hujus affectus origine, nunc symptomatum exinde productorum rationes inquirere oportet, quæ signorum vicem in historiâ obiêre prius.

1. *Tumor ac dolor circa anum* notat copiam sangvinis magnam in eo loco esse collectam, vasaque distendentem, à tali verò distensione solutio continui intenditur, unde non potest non, quia plures nervi ac isti diversi generis in sphincterem ani inseruntur, quin satis molestus sensus podici inducatur, varians dein pro materiæ quantitate vel majore vel minore, vel qualitate acriore vel obtusiore, nec non compressione & attritione scybalorum duriorum &c.

2. *Fluxus sangvinis continuat* à collecti sangvinis ὀργασμῷ, unde in extimis his confiniis vel stato tempore, vel indefinito orificia vasorum laxantur, & cruorem exstillant.

3. *Tuberculum molle indolens prominet*, à decubitu sangvinis vasa venosa æqualiter jam distendente, unde tangenti digito cedit, nec dolorem æquè movet.

4. *Tumor post duriorum scybalorum dejectionem* præcipuè extuberat inæqualis, factâ per desidendi conatum & nisum fortiorem vasorum extensione simulque crispaturâ.

5. *Nec sedere nec decumbere sæpè novit*, ob tristem sensationem, à compressione tuberculi hoc modo per parietum commissuram majore factâ.

6. *Attritio virium* fit ab evacuatione sangvinis nimiâ, necessarii quippe naturæ thesauri, nam si hic minuitur, impossibile est, ut corpus omnigenas suas vires & justam constitutionem retinere possit.

7. *Procidentiam ani* mentitur prominentia tuberculi, inprimis post alvi depositionem adaucti, quod ipsum ignaris non rarò sub specie procumbentis intestini recti imponit.

8. *Tenesmus* apparens à stimulatione humorum acrium & salsorum ortum trahit.

Perlustratis hisce, de προγνώσει agere operæ pretium jam ducimus.

Quod SALUTIS ET MORTIS eventum attinet, videri quidem posset affectus satis periculosus, quod & immoderatius effluat sangvis, vitæ thesaurus, & doloribus ac cruciatibus æger maximè defatigetur: nam, scribente *Galeno l. 9. M.M. c. 10.* enormes & immodicæ sanguinis, per hæmorrhoides hoc loco eruptiones spiritus exhauriunt, calorem nativum penè extinguunt, concoctionem lædunt, decolorationem efficiunt, cruditates gignunt, apoplexiam, paralysin, cachexiam, hydropem & atrophiam inducunt, imò totum corpus refrigerant, jecorisque ac ventriculi summam debilitatem afferunt. Ita *Greg. Horstius Ep. Med. l. IV. p. 248.* refert patruum suum Medicum celebrem Jacobum Horstium inordinato hæmorrhoidum fluxu succumbentibus viribus vitam cum morte commutasse. Nihilominus tamen speramus meliora. Sanguis magis effluit per collectionem ibi hærens & redire renuens, quàm per affluxionem impetuosam; æger fluxui huic adsvetus est, non diu adhuc duravit, & quæ alia bona signa adsunt.

MODUM EVENTUS quod concernit, salutiferum eum fore præsagimus materiæ morbificæ, nominatim sanguinis correctione & collecti discussione, procuranda aptis remediis, ita ut singula iterum suis ritè fungantur muneribus & aberranti naturæ commodior

mon-

monſtretur via ſeſe ab inquinamentis liberandi, quin ab iis immunem ſe præſtandi.

Nullum verò dubium, LONGIUS paulò malum daturum eſſe moleſtias, quod huc tanquàm ad ſentinam natura vitioſos humores amandare conſveverit, fovente id ipſum cacochymiâ, & viſcerum obſtructionibus, quorum correctio ipſa quoque moram aliquam poſtulat. Unde patientia ægro imperanda, & obſequium, quò citiùs defungatur moleſtiâ, à nobis quovis modo averruncandâ.

Breviter igitur præmiſsâ theoriâ hujus mali, jam ſubveniendum eſt ægro, ut quàm poſſumus citiſſimè eum ex hoc labyrintho eripiamus.

CURATIO melius abſolvi non poteſt, quàm ſi juxta ſvetam medendi methodum, tribus innitentem indicationibus, procedamus, quarum prima eſt CURATORIA, ubi reſpectus habendus ad fluxum hæmorrhoidalem ipſum nimium, non neglectis reliquis ſymptomatibus huic conjunctis & conſequentibus, inprimis urgenti dolori.

2. PRÆSERVATORIA intenta eſt cauſis tùm remotis, tùm proximis removendis.

3. VITALIS denique vires oppreſſas ac depauperatas roborare, ac ab alieno jugo inimico liberare ſatagit.

Hiſce indicationibus ſatisfacere poſſumus auxiliis ex tribus uſitatis fontibus depromptis. Et quidem

E CHIRURGICO ad cauſam tollendam præprimis commendamus VENÆSECTIONEM revellendi gratiâ inſtituendam, & quidem maturè, nam ſi demũ eam adhibere vellemus, cum neceſſarium illud naturæ balſamũ jam nimium eſt debilitatum & imminutum, profectò non juvaremus ægrum, ſed ſic viribus penitius depauperatis metuendum foret, ne natura planè ſuccumbat. Indicat eandem ſangvinis qualitas & motus inprimis vitioſus, conſentit ætas, vires, habitus corporis, neque obſtat cacochymia, quæ quippe adhuc intra moderationis conſiſtit terminos. Secetur mediana vel baſilica ſiniſtri brachii, educto ſanguine ad ℥ij. vel ℥iij.

Venæſectioni ſubſtitui poſſunt CUCURBITULÆ ſuperioribus partibus, ut ſcapulis, humeris, brachiis applicatæ. FONTICULUS quoque in brachio vel pede excitari poteſt, ſi non ad revellendam materiam, tamen ad evacuandam ſeroſam acrem colluviem.

FRICTIONES verò & LIGATURÆ dolorificæ in superioribus institutæ partibus in hoc profluvio parum prodesse possunt.

Sin immoderatum profluvium frustraneum omnium medicamentorum usum reddiderit, ægro ustio svaderi posset, si quidem satius est aliquid non nullâ fiduciâ vel cum periculo facere, quàm spe ademtâ certò perire, ut ait *Galenus 10. M. M. c. 10.* & juxta *Celsum* spes dubia certâ desperatione potior est; item secundum *Hipp. 1. aph. 6.* ad extremos morbos exquisitæ extremæ curationes optimæ. De modo ritè administrandi hancce operationē videri queunt chirurgi, inprimis *Scultetus in armam. chirurg. p. 174.* qui ipse hoc modo nobilem quendam Venetum felicissimè curavit, ut & *Alex. Massarias*, qui sub finem *l. 3. Prax.* testatur se vidisse aliquem pristinæ sanitati h. m. restitutum. Speramus tamen, illâ non opus fore.

Ad PHARMACIAM delati ex ea eligimus primò LENIENTIA, ut per ea humores evacuentur serosi & acres, qui sangvinis sunt vehiculum & stimulus, ut natura hanc leniter evacuationem instituat, & hoc modo simul humores ad hæmorrhoides fluxuri ad intestina divertantur.

℞. *decoct. seri tamarindinat.* ℥iij. *elect. lenit.* ʒij.
sir. cichor. c. rhabarb. ʒiij. *M. D. in fict.* S. Lind-Tränckle in.

℞. *elect. lenit. pulp. tamarindor.* ā. ʒij.
extract. rhab. ℈j. *facch. parum.* M. in pyx. S. Lind-Lattwerge.

℞. *rad. polypod. scrophular.* ā. ℥ß.
pulp. tamarind. fol. sen. Alex. s. s. ā. ʒiij.
rhabarb. Alex. ʒj. *cryst.* ♀*ri* ʒß. coq. in s. q. ▽ *simpl.*
Colat. ℞. ℥vj. adde *sir. ros. solutiv. cich. c. rhab.* ā. ℥ß.
M. F. potio. D. in fict. S. Lind-Tranck auf 2. mahl.

Sequuntur PRÆPARANTIA biliosos & serosos humores, rarefactionem p. n. sanguini inducentes, & decubitum hujusmodi procurantes inhibentia, adeoque maximè proficua.

℞. R*æ* ♂ *Zwelffer.* ʒij. D. in vitro.

℞. *Tinct.* ♂ *cydon. mist. antiscorb. ess. fumar.* ā. ʒj.
M. S. Blutreinigende Mixtur.

℞. *croc.* ♂ *🜔at. nigr.* ℈j. *rad. ari ppt.*
ebor. s. △, *hepat. rubr. Dresd.* ā. g̃. xv. ☍ *mac.* gtt. j. M.
S. in chartâ Digestiv-Pülverlein.

℞. *aq. endiv. cichor. urtic. acetos. acac.* ā. ℥j. *plantag.* ʒvj.
R*æ ros. viol.* ā. ʒij. *sir. berb. rib.* ā. ℥ß.
clyss. ♁. *🜔at.* ʒj. M. D. in fict. S. Digestiv-Tränklein.

Purgantibus verò vix ultra sphæram mitiorum jam laudatorum opus erit; sin id exigant circumstantiæ,

℞. *decoct. flor. & fruct.* ℔j. *elect. lenit.* ☍ *verbasc.* ā. ℥ß.
vitell. ov. n. j. *sacchar. rubr.* ʒij. M. F. l. a. Clyster.

℞. M℞. ♀*ear. Sröder. de fumar.* ā. ℈ß. *extr. rhabarb.* g̃. v.
resin. gialap. g. iv. M. F. l. a. pilulæ D. in pyxide.
S. Laxier-Pillen.

℞. *extr. rhabarb. mechoac. agar.* ā. ℈ß. *decoct. aper. Mes.* ℥iij.
sir. rosar. solutiv. ʒiij. M. F. Haustus. S. Laxier-Tränklein.

Nec Diaphoretica officio suo deerunt, temperatiora tamen, ne dum rarefit horum usu sanguis, magis affectum exacerbet.

℞. *bez.* ♂*l. CC. ust.* ā. ℈j. *lap. bez. occ.* g̃. iiij.
magist. anod. g̃. ij. M. div. in 2. part. æqual. D. in ch.
S. Schweiß-Pülverlein.

℞. *mixtur. simpl.* ʒj. *extract. agrim. galeops.* ā. ℈j.
essent. anod. gtt. x. M. D. in vitr. S. Zertheil-Essentz.

℞. *aq. card. ben. fumar. bezoard.* ā. ℥j.
♁*ii diaph.* ℈j. ✠*i rutac.* ʒiij. *laud. op.* g̃. j.
sir. acetos. citr. q. s. M. F. Potio D. in fict. S. Schwitz-Tränklein.

Diureticorum verò uti attemperandi salinos acres humores summa est efficacia, ita hic quoque fine suo non frustrabuntur, divertentia à posteriori stagma salsum, biliosum, à priori corrigendo viscerum characterem & seri vitiatum.

℞. *magist. oc.* ♋. ℈j. *succin.* ℈ß. ⊕ *vitriolat.* ʒß.
M. D. in chart. S. Kühlend Nieren-Pülverlein.

℞. ▽æ acetos. antiscorbut. polychrest. ā. ℥j.
Ʀæ violar. aperit. ā. ℥j. sir. dialth. Fernel. ℥ß.
M. S. Alterir und treibend Nieren-Tränklein 1. Löffel vol uf einmahl.

Succedunt ALTERANTIA & CONFORTANTIA, partim tono viscerum, partim dolori & fluxioni dicata, quæ omne absolvunt punctum.

℞. rad. bistort. nymph. tormentill. ā. ℥iij.
herb. millefol. centinod. agrim. summit. fumar.
fl. rosar. rubr. galeops. ā. mj. gr. chermes ℈ij.
infundantur c. ℔iij. ser. capr. stent per ♂♀.
D.S. blutstillend- und reinigender Tranck/ oft darvon zu nehmen.

℞. ▽æ bistort. burs. pastor. plantag. ā. ℥iß. succ. granat. acid. ℥j.
Ʀæ ♁is ⊕li, ♂ adstring. ā. ℈iß.
sir. corall. q. s. ad gratiam. M. F. Julepus.

℞. ess. hæmat. sangvinis symph. ā. ℥j.
Ʀæ antiphthis. Gramman. ʒß. anod. gtt. xv. M. D. in vitro
S. anhaltende Essenz.

De succo granatorum notatu dignam refert historiam *Bartholinus Act. Med. Haffn. an. 1671. 72. observ. 51.* illustri cuidam viro, *inquit*, cui ante moderatius ad ℥ias sangvis ex hæmorrhoidibus fluxerat, jam nescio qua sanguinis acrimoniâ vel viarum laxitate ad libras manat, ad animi ferè deliquium, tentata ad revulsionem venæsectio aliaque remedia solita advocata, sed frustrà. Tandem præsens auxilium grana granatorum succulenta subministrarunt, quibus masticatis succoque deglutito cessavit periculosus sangvinis fluxus, cujus id circo remedii certitudinem sæpiùs factis experimentis deprehendit Hafniæ.

Chelidonio minori probatissimum usum tribuunt Medici practici, cujus encomium videri potest apud *Solenandrum Cons. p. 381.*

Possunt etiam adhiberi emulsiones illæ, à quibus *Andr. Cnöffelius* Joh. Casimirum Regem Poloniæ non rarò & aliquando sex vel septem septimanis omni die vexatum hoc malo, vulgaria remedia spernente, convaluisse notavit, quas reperire licet in *appendice ad Eph. Germ. An. VI. & VII.*

℞.

℞. ~ ⊖li ♂ ℥j. ℞æ *violar.* ʒij. M. D. in vitr. S. Alterir-Tinctur.

℞. *essent. travmat. D. D. Præs.* ʒij. *anod.* ℈ß. M. S. Stärck-Tinctur.

℞. ℞æ *corall.* ♂ *adstr.* ã. ʒj. M. D. in vitr. S. ut supra.

℞. *conserv. rosar. rubr. antiq. symph.* ã. ℥j.
lap. hæmat. corall. rubr. ▽æ *sigillat.* ã. ʒiß.
sir. myrtill. q. s. M. F. l. a. Electuarium. S. Anhaltende Latwerge.

℞. *conserv. violar. balaust.* ã. ℥ß.
sangvinis dracon. bol. armen. ebor. foss. ppt. ã. ℈ij.
req. Nic. ℈j. *sir. cyd.* q. s. M. F. l. a. Elect. de quo sæpius castaneæ sumi potest quantitas.

℞. *extr. tormentill. agrimon.* ã. ℈j.
sangvinis drac. croc. ♂ *adstr.* ã. ℈ß. *laud. opiat.* g. iij.
M. F. Pilulæ instar lentium D. in pyx. anhaltende Pillen.

℞. *conserv. cichor. acetosell. ros.* ⊖*latæ* ã. ℥ß.
uvæ quern. ppt. ʒiß. *lap. hæmatit. sangvinis drac. mastich.* ã. ʒj.
succ. acac. ʒij. *extr. agrimon. theriac.* ã. ʒß.
sirup. pilosell. myrtin. ã. q. s. M. F. s. a. Elect. D. q. nuc. mosch.

℞. *pulv. stypt. D. D. Præs.* ʒij. *croc.* ♂ *adstring.* ʒß.
spec. diamarg. fr. ℈j. *laud. opiat.* gr. iij. M. F. l. a. Pulvis. D. ℈j. pro dosi.

℞. ▽*æ sigill.* ʒj. *lap.* ♋. ʒß. *croc.* ♂ *astr.* ℈j.
diacod. solid. ℈ij. *smaragd. ppt.* ℈ß. *mag. anod.* g. xii. M. F. l. a. pulv.

℞. *troch. de carabe* ℈ij. *pulv. stypt. Heurn.* ʒß.
spec. diatragac. malicor. ã. ℈j. ☍ *mastich.* gtt. ij. M. f. s. a. pulv. Dos. ℈j. ʒß.

℞. *troch. de spod. mum. croc.* ♂ *adstr.* ã. ℈j. *laud. op.* g. iß.
M. f. l. pulv. div. in 3. p. æq. D. in charta S.

Sirupus ille quoq; magni momenti est, quem describit *Zacutus Lusi-us prax. historiarum l. ultim. num. 3. obs. 3.* testans eodem plures ex fluxu conclamatos sanitatem recuperasse.

Com-

Complementum hisce addent TOPICA, exterius applicanda, tùm dolenti tumori, tùm fluxui ipsi immodico opem latura. Utut enim per memorata hactenus medicamina attemperato & in ordinem redacto sangvine, fecibus emollitis, acrimoniâ biliosâ, acri, salinâ correctâ reliqua inde producta sponte cessare par sit; nihilominus tamen & urgentibus symptomatibus per localia adscita satisfieri commodius poterit, & priorum intentio facilitari.

DOLORI quidem, ut paucis nos expediamus, occurrere licebit paregoricis, dissipantibus, emollientibus, quo nomine sequentia laudabimus.

℞. *rad. alth.* ℥ß. *herb. linar. cum tot.* mij.
fl. chamom. Rom. mß. *melil. thapſ. barb.* ā. p. iij.
ſem. fœni græci, lin. conquaſſ. ā. ℥iij.
maſtich. thur. ā. ℥ß. M. D. in ch. S. Species zur Behung / cum lacte coquendæ.

℞. *ungv. popul. mucilag. ſem. pſyll. c.* ▽*roſ. fact.* ā. ℥ß.
ſacchari ♄*ni.* ℈. xv. *ceruſſ. ppt.* ℈j. ♁*ii diaph.* ℈. vj. ☍. *ovor.* ℥ij.
M. F. l. a. ungu. D. in pyx. S. Lind-Sälblein.

℞. *theriac. Androm. cepar. ſub ciner. coct.* ā. ℥ij.
☍. *ovor.* ℥j. *croc.* gr. v. M. F. l. a. unguent. D. in pyx. S. u. ſ.

℞. *fl. verbaſc.* p. iij. *rad. ſcrophul.* ℥ß.
colophon. maſtich. myrrh. ā. ℥j. M. D. in ſcat. S. Pulver zum räuchern.

Ad FLUXUM verò cohibendum unicè jam ſeligemus ⊖lata, quæ palmam facilè reliquis omnibus præripient. Sic *colcotharis* contactu id impetrare licet, modò, ut ſpes eſt, commodè oſcillis hiantibus applicari poſſit, experimentis ſiquidem notum eſt pluribus, ochreâ & acetosâ ſuâ virtute hoc ipſum tùm ſangvinis fluxiones varias & nominatim hæmorrhoidum, de quo vid. obſervatio *Heurnii l. 6. aphor. comm. 12.* compeſcuiſſe, tùm ichoroſas quoque ulcerum alias.

Sic ἱερὸν ἴαμα conſtituit *liquor ſtypticus*, hodiè decantatiſſimus ex ⊖li ſimpl. vel ♂lis proſapiâ, acceſſione affinis mineralis ſoluti, & pro lubitu ſaturno quoque roborandi, oriundus.

Tacemus pulverem ſympatheticum *Dygbei*, iisdem quaſi

principiis innixum, & alia hujus commatis. Hæc enim inſtar omnium eſſe poterunt, reliqua ſi deſiderentur, aliundè haurienda.

Nec indicta relinquenda amuleta varia, quæ contactu & effluviis ſuis ſero & ſangvini, per poros & glandulas ſubcutaneas, mediante calore actuata, ſuum characterem inprimere valent. Triumphat hoc nomine præ reliquis *fabaria*, amuletum ad hæmorrhoides *Dn. D. Præſidis*, deſcriptum *ann. 2. ephem. Germ. obſ. 195.* laudatum ab Illuſtri *Bartholino* tùm alibi, tùm præcipuè *diſſert. de tranſplant. morbor. pag. 18.* De *Linariæ* viribus item legi meretur *B. Rolfinc. Epit. aff. particul. l. 3. c. 22. p. 328.* De *ſcrophulariæ* internâ & externâ efficaciâ, *Heerius obſ. 20. p. 244.* ut carlinam & perſicariam, aliaque *Helmontio* deprædicata, cingulum ex helleboro, vel helleboraſtro, & ſimilia in proſcenium non adducamus.

Aſtringendi virtute præter jaſpidem, lapidem hæmatitem, carneolum, ⊕lum cyprium, & ſimilia, commendamus *polygonum*, experimento *Dn. D. Præſidis* nobilitatum. Vid. *Ann. 3. Ephem. Germ. obſ. 22. pag. 40.*

His, ut putamus, ſufficienter ægro inſtructo, nil reſtat, quam ut paucis quoque vivendi regimen ordinemus.

In NATURALI DIÆTA VICTUS eligatur in quantitate medioris; in qualitatibus refrigerans, temperans & incraſſans, in genere εὔχυμ@ καὶ εὔπεπτ@. Utatur diætâ plenâ ad vires recuperandas, ita tamen ne ὀργασμὸν conciliet ſangvini. Conveniunt carnes pullorum, avium, leporum & aliæ teneriores, coctæ & aſſæ. Cumque ſuperfluum foret ordinare examuſſim culinam, ſatis fuerit, quæ ſalubriora, quæ vitanda, edocere. Cordi habeat juſcula avenacea, cremorem hordei & ſimilia. Vitentur ſalita, infumata, exceptis boum linguis delicatioribus, acria, aromatica, piperata. Condimenta ciborum ſint acidula magis quàm volatilia, ut ſinapi, raphanus ruſticanus &c. POTUS ſit cereviſia temperatior, qualis eſt Numburgenſis. Præſtat verò potus paulò largior ad alvum magis laxandam. Vinum durante fluxu devitetur, extra eundem verò convenit Neccarinum, Rhenanum non adeò generoſum, & moderatè hauſtum.

In VITALI eligatur AER purus, temperatus, ad frigiditatem aliquo modò vergens.

In ANIMALI QUIETI & SOMNO magis indulgendum. ANIMI PATHEMATA sint moderata, animus sit tranquillus, exulet ira, aliæque commotiones majores. ALVUS si plus justo adstricta, solicitanda victu, infusis & clysteribus emollientibus, in recessu simul roborantibus, sed cautè, ne sinister eventus inde producatur, ut celeberrimo *Peirescio*, clystere non satis cautè applicato, ea facta hæmorrhoidum læsio, ut gangræna ad eas partes brevi subnata fuerit, referente in ejus vitâ *Gassendo l.4.p.358.* Nihil verò magis dolorem hæmorrhoidum concitat, quàm alvi officium deficiens, nil fluxum magis, quàm fortius adauctum idem.

DEO TRIUNI GLORIA.

Uàm miserum est in ventre faces flammare dolorum,
& alveos vitale nectar transgredi;
Tàm clarum est mediis illas extinguere certis,
atque aggeres cohibere rectè sanguinis.

Tu

Tu dum suppetias Archeo ferre laboras,
morbi peritus artifex dignè clues.

Pereximio Dn. Respondenti, Auditori hactenus assiduo, pio, docto, benevoli affectus tesseram hanc pono

PRÆSES.

DOtes ingenii monstrans, nunc publica scandis pulpita: propensô applaudo Tibi pectore & ore,
& voveo, ut patriæ hinc nascatur gloria magna!

αὐτοσχεδιασὶ adpos.

Augustinus Henricus Faschius,
D. P. P. p. t. Decanus.

NIl morbi est, modo ne metuas, mi nobilis ECCARD:
Sanguis ab antiquo stemmate ritè *fluit.*
Sanguinem enim patrium ac animam dum decoquit alter,
αἷμα ῥέον docto TU legis ingenio.
Sanguineam hinc credo tua tempora docta tiaram
mox decoraturam: Sint rata vota DEO.

Nobilissimi Dn. Patris sumtus optimè collocanti filio, Dn. Respondenti nobili, gratanti ac votivo animo paucula hæc deproperabat

Joh. Matthæus Juncker/
Jur. Pract. Waltershus.

Ibri thesaurus Tibi sunt pretiosior auro,
Omnibus & gemmis, quas maria alt
tenent.
Artem scrutaris, Medicorum arcana requ
ris,
Libri sunt animæ pabula sola Tuæ.
Arcta Tibi persæpe fuerunt tempora somni,
Versasti egregiâ sedulitate libros.
Sed Tibi quos tulerit tam rara industria fructus,
Ostendit præsens hocce tuum specimen.
Cum laude ascendis medicam cathedram, Tibi doct
Sermo est de fluxu sanguinis immodico.
Hisce tuis nos lætamur successibus, atque
Jugis ut, optamus, sit Tibi prosperitas.
Dum Patriam repetis nostro divulsus ab ore,
Sit DEUS ipse comes quæque pericla fugans!
Adspicias lætus felici in sorte Parentes,
Incolumem videant Te reducemq; Tui!

His paucis

Gaudium suum ex felici Pereximii Dn. Respondentis in A
Medicâ successu conceptum, amoris vehementiâ il-
lecti, unanimi votô testari, prosperumque ad
Patrios lares suscipiendum iter
adprecari voluerunt
Ejusdem

CONCIVES

FINIS.